

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 96. Argumentum octuagesimum sextum. Ex Innocentio XI.
propositionem hanc 60. ut minimùm tanquam scandalosam, & in praxi
perniciosam damnante: Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra

...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

plici (inquit) præferim genere, &c. Non ergo in illis unice, sed & in aliis, ubi locum pariter habet ratio allata à S. Francisco Xaverio.

CAPUT XCIV.

Argumentum octuagesimum quartum.

Ex S. Francisco Saleſio.

1084 SANCtum Saleſium totum eſſe noſtrum, patet ex eo quod Conſtituit Synodal. titulo 9. c. 5. ſancti Caroli Inſtructiones commendat, ſequendaſque doceat. Neenon ex eo quod ibidem addit: *Quandoquidem plures Confeſſarii in abſolutione impendenda ſe faciles exhibent, ad eam quam pœnitentes faciunt pollicitationem ſe emendandi, occaſionem proximam deſerendi, &c. Diligens examen inſtituendum eſt, an fidem in anteaſtis confeſſionibus jam tum promiſerint. Si id quidem polliciti fuerint, nec tamen ſtererint verbo, non eſt quod Confeſſarius fidem habeat, donec ſint ab occaſione ſejuncti, & quidem donec aliquo tempore illam non repetentes vixerint. Et rurfus: Confeſſarii differant abſolutionem illis, quos hæc gratiâ indignos judicabunt. Cujusmodi ſunt... qui vitioſis habitibus blaſphemia, luxuria, &c. eradican- dis omnes nervos non intenderunt, in confeſſione aliâ commoſiti. Videant Juniores, quam bellè Saleſio conſentiant. Plura ex Saleſio habes in ſuperioribus.*

CAPUT XCV.

Argumentum octuagesimum quintum.

Ex Concilio Tridentino.

1085 PRæter ea quæ ex Tridentino protulimus cap. 41. §. 9. tamquam ordinariè neceſſaria, magnis ſaltem peccatoribus, ad impetrandum plena converſionis donum, & ut plurimum ab iſtis, maxime à conſuetudinariis ac recidivis negliguntur; obſervanda ſunt verba ipſius ſeſſ. 14. c. 4. *Declarat igitur S. Synodus hæc contritionem, non ſolum eſſationem à peccato, & vitæ novæ propoſitum & inchoationem, ſed veteris etiam odiſum (vehemens utique, uti paucis poſt lincis declarat) continere. Atqui vehementis illius odiſ apparentia modica vel nulla eſt, in iſis qui crimina ſua facile repetunt. In iſis etiam non apparat ceſſatio à peccato, nec novæ vitæ inchoatio; imò nec illius quidem propoſitum tam firmum, quale ex mente Concilii requiritur, tale utique, ut ad vitanda crimina etiam cum vitæ diſpendio ſint parati, virtute proinde cujus aded ſolliciti ſint de vitando relapſu, ut eum in finem nihil neceſſarium negligant. Si enim nihil ad hoc neceſſarium negligenter, facile & citò non relaberentur, prout experientia docet in juſtis, cum timore & tremore ſalutem ſuam operantibus in laboribus, in vigiliis, in eleemoſynis, in orationibus, & oblationibus, in jejunis & caſtitate, prout idem Concilium ab iſtis requirit ſeſſ. 6. c. 13.*

CAPUT XCVI.

Argumentum octuagesimum ſextum.

Ex Innocentio XI. propoſitionem hanc 60. ut *minimam tanquam ſcandalofam, & in praxi pernicioſam damnante. Pœnitenti habenti conſuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ aut Eccleſiæ, eſſi emendationis ſpes nulla appareat, nec eſt neganda, nec differenda abſolutio, dummodo ore proferat ſe dolere, & proponere emendationem.*

1086 Iudicio Eccleſiæ damnata eſt propoſitio illa: Ergo cauſa terminata eſt quoad conſuetudinarios, habentes conſuetudinem blaſphemandi, forni-

candi, ſe inebriandi, ſeu alia peccata contra legem Dei, naturæ aut Eccleſiæ committendi, in quibus emendationis ſpes nulla appareat, tamen ſi ore profert ſe dolere, & proponere emendationem. Quandoquidem, eo non obſtante, Eccleſia per Innocentium XI. declarat negandam, vel differendam ipſiſ abſolutionem, contrariam opinionem damnans ut *minimam tanquam ſcandalofam, & in praxi pernicioſam.*

Atqui ſpes emendationis nulla appareat, dum conſuetudinarius (& idem eſt de recidivo) ſæpius emendationem promiſit, nec promiſſa unquam implevit; nec majorem jam aſſert cautionem futuræ emendationis ſuæ, quam hæcenus attulerit. Ut enim S. Thomas ait 2. 2. q. 49. a. 1. ad 3. *ex præteritis oportet nos quaſi argumentum ſumere de futuris.* Ex eo proinde quod pœnitens nunquam impleverit promiſſa facta, quod ſe emendaret, oportet Confeſſarium quaſi argumentum ſumere, quod nec implebit in futurum, quidquid dicat, vel promittat, quamdiu majorem non dat cautionem in contrarium, quam hæcenus dederit; quamdiu (inquam) dicta & promiſſa ſua aliis non ſuſcit ſignis & indicis, quàm quæ hæcenus fuerunt, abſque effectu. Poſtquam ergo Confeſſarius multiplici experimento didicit, quod pœnitens nunquam ſe emendaverit, tamen emendationem ore, vel aliis ejuſmodi ſignis abſque effectu promiſit; jam non habet ſpem fundatam quod impoſterum ſe emendabit, quamdiu aliud illius ſpei fundamentum pœnitens ipſi non aſſert, quàm quod hæcenus inane fuit, & abſque effectu. Igitur eſt denumero eorum, de quibus loquitur propoſitio condemnata. Eſt enim pœnitens habens conſuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Eccleſiæ, in quo emendationis ſpes nulla appareat. Dicere ergo, quod tali conſuetudinario nec neganda ſit, nec differenda abſolutio, dum ore profert ſe dolere, & proponere emendationem, iudicio Eccleſiæ eſt propoſitio ſcandalofa, & in praxi pernicioſa, & ut talis condemnata.

Quid ad hæc Adverſarij? Hennequierus, in 1087 epiſt. doctrinali ad ſuum quondam diſcipulum, putat evadere condemnationem, dicendo propoſitionem 60. ab Innocentio XI. idem damnatam, quod illius Authores intenderent, de bere citra dilationem abſolvi conſuetudinarios, modò vocentis doceant, emendationemque proponant, tamen reipſa nullus ſit dolor, nullum propoſitum verum & efficaci, nec in ſpecie quidem emendationis ſpes. Noſter verbò Carolus ab Aſſumptione, in damnati Pentalogi ſui elucidatione, aliſque opusculis ſuis, ex adverſo putat, conſuetudinarium (de quo damnata illa propoſitio) non idè habendum ut indiſpoſitum, ſeu vero ſufficientique dolore ac propoſito deſtitutum, quod nulla in ipſo ſpes emendationis appareat; & adhuc poſt damnatam illam propoſitionem, contendit, ipſum, dummodò ore proferat ſe dolere, emendationemque proponere, eſſi nulla emendationis ſpes appareat, habendum ut diſpoſitum, abſolutioneque dignum, nec ipſi tamquam indiſpoſito, ſive titulo indiſpoſitionis, negandam differendamve abſolutionem, tamen titulo remediij contra relapſum, ſive titulo cavendæ reincidentie ipſius in peccatum, ſubinde differenda ſit, dum Confeſſarius eum in finem judicat neceſſarium.

Sed neuter ſatisfacit argumento. Non Hennequierus. Ut enim ſapienter arguit Illuſtriff. D. Gilbertus de Choſſeul, Tornaceniſis Epiſcopus, in reſponſione ad illam epiſtolam Hennequieri, eſſugium illud mera eſt cavillatio, prorsus aliena ab Authoribus, ex quibus deſumpta eſt propoſitio ab Innocentio XI. proſcripta, ipſis quoque injuriola. Quis enim, niſi penitus proſtigata perditiffimæque

conscientiæ (quales ipsos fuisse, sine ipsorum injuria nequit vel cogitari) asseruerit, citra omnem dilationem absolvendum esse eum, in quo nullus verè sit dolor, nullam veram & efficacem propositum, nec in specie quidem emendationis spes. Hoc planè negare est penitentiam Sacramentum, cujus prima & præcipua pars materialis est contritio. Non id ergo voluerunt damnatæ propositionis Authores, quod ipsis Henneguius imponit; sed idèò damnatam propositionem tenuerunt, quia exillimarunt, verum dolorem, firmumque amplius non peccandi propositum, benè stare cum tanta peccatoris fragilitate, ut pro certo credatur rediturus ad peccatum, ut videre est in Baunio cap. 5 §. 2. producto, cui propositionem illam adscripserunt, qui S. Sedi eam damnandam obtulerunt, & reverà excerpta est ex verbis ipsius ibidem exhibitis. Idem videri potest in Joanne Sancio in select. disp. 9. & 10. ubi eandem propositionem tuerit. Et reverà eum uterque doceat, eos qui sua peccata confitentur, quàmlibet recidivos & consuetudinarios, idèò toties quoties absolvendos esse, quia ipsis ore dicentibus se esse contritos, fides adhibenda est, non doceat eos absolvendos, in quibus nullus sit dolor, & propositum verum; sed verum dolorem propositumque in eis esse credendum, qui eum se habere dicunt. Quod ipsum Henneguius dixerit asserit disertè p. 2. a. 4. conclus. 3. his verbis: *Accedenti ad confessionem, & dicenti sibi inesse verum de peccatis dolorem, cum absoluta emendationis proposito, quantumvis relapso & consuetudinario, si aliud non obtulerit, fides adhiberi debet, nec est quod in eo pro absolute conferenda* Confessarius hæsitet. Quibus verbis relatis, sic in Henneguium Tornacentis Episcopus insurgit loco relato: "Nullo, ut opinor, tua propositio commentario indiget. Vide porrò quam sit sexagesima, quæ à S. Sede damnata est; & facta comparatione... an non amba coincident? Penitenti (hæc est 60. propositio damnata) habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Ecclesiæ, est emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolute, dummodo ore proferat se dolere, & proponere emendationem.

1091 *Accedenti ad Confessionem.* Hæc tua propositio verba primo damnatæ propositionis vocabulo, penitenti, respondent. Credis liquidem, cum qui accedit ad Confessionem, esse penitentem. Aliàs eum non abolveres. Et damnatæ propositionis Authores aliter vocabulum istud, penitenti, non intelligunt: nec enim certè sciunt, sed credunt tantum esse penitentem.

1092 *Et dicenti, sibi inesse verum de peccatis dolorem, cum absolute emendationis proposito, quantumvis relapso & consuetudinario.* Hæc tua propositio verba istis planè damnatis concordia sunt: habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Ecclesiæ. Verum quidem est, addi proscriptæ propositioni: est emendationis spes nulla appareat. Sed addita hæc verba nihil tuo sensui adjiciunt. Quæ enim spes appareat emendationis, in eo qui tam frequenter relapsus, & ut tuâ utar loquendi formulâ, ita consuetudinarius est, ut non frequentius relabi, & majori, atque (ut ita dicam) obstiniori consuetudine implicari non possit videatur? Hoc porrò tua verba, quantumvis relapso & consuetudinario, planè significant. Quid enim quantumvis relapso & consuetudinario addi potest? Tuam verò mentem sequentibus verbis, quibus eam occultare voluisti, vel invitus aperis: si nihil aliud obtulerit. Significas quippe tam frequentes lapsiones, ut frequentiores esse non possint, tanque obfirmatam consuetudinem, ut magis obfirmari non possit, absolu-

tionem proliis non obistere, & siquid conscientis reconciliationem retardare debeat, id ab alio capite esse repetendum. Cum igitur tali peccatori, confitenti, & dicenti se penitere, asseris debere fidem adhiberi, nec esse quod pro absolute conferenda Confessarius hæsitet. Quid aliud innuis, quam quod significant damnatæ propositionis verba? Hæc autem sunt: nec est neganda, nec differenda absolute, dummodo ore proferat se dolere, & proponere emendationem. Bonæ fidei Grammaticos, Dialecticos, Theologos appello; nec ullum suspicor non eodem sensu tuam & damnatam propositionem esse intellecturum. Ut autem nullum relinquo de tua mente dubitandi locum, sic, propositionem commentando, tu teipsum interrogas. At quis fiet, ut toties relapsus, credatur penitenti? Aliud (tibi ipsi respondens) solum, aliam ad cognoscendam regulam non suggestit Christus, quam si dixerit, penitet me. Nihil ergo præter verba exigit, ut absolvas, & nihili altius tam expressum Christi sermonem: à fructibus eorum cognoscetis eos, contemnitque prophetiam Præcursoris vocem, & perpetuam SS. Patrum traditionem, quibus constat, fructus istos, dignos penitentis fructus esse oportere.

Et intèr: "Stat aliquem (inquis) post relapsus centies & centies reiteratos, concipere verum dolorem de suis peccatis, & consuetudine quantumvis inveteratâ nequiquam obstante, habere absolutissimum deinceps non peccandi mortaliter propositum. Unde stare intelligas, ignoro (ait Episcopus) & ut coram Deo id per omnipotentem Dei gratiam stet, addo ego, Confessario tamen credibile non est, in solo verbo penitenti, toties dato, semperque violato; sed video te (pergit Illustrissimus) istâ consecutione tuam commentarium concludere. Ergo, si aliud non obtulerit, non est unde Confessarius interpretetur, penitentem non esse dispositum ad presentis absolute beneficium. Utiq; ad eam te excecet, Frater, in tuo sensu abundandi copio, ut ipse Sanctissimi Pontificis censuram, quâ damnavit eos, qui asserunt, penitenti habenti consuetudinem peccandi non esse differendam absolute, dummodo ore proferat se dolere. Nec enim differendam esse, visum est Spiritui Sancto, Pontifici Maximo, & toti Ecclesiæ, nisi propter solum peccandi consuetudinis impedimentum (quod utique peccator abjecturum se spondit, & nunquam verbo stetit, quamquam ore proferat se dolere) ac propterea exillimat Innocentius, nullam spem emendationis in isto homine apparere (idèòque talem non absolvendum) tu verò, si nullum aliud sit... impedimentum, doces eum... esse absolvendum, in eoque spem emendationis apparere, quia simpliciter dicit, se dolere." Hæc enis Illustrissimus Episcopus.

Nec noster Carolus argumento magis satisfacit, quàm Henneguius: quia damnatam propositionem docet, in eo ipso sensu, in quo eam tradiderunt Authores, ex quibus excerpta est, & quibus eam adscripserunt, qui damnandam obtulerunt, uti manifestum est ex verbis & propositionibus Baunii c. 5. relatis. Nec enim aliâ ratione, sive Baunius, sive Sancio, sive alius quisquam damnatæ propositionis Author, censuit consuetudinariam indilate absolvendam, nisi quia censuit fidem adhibendam ipsi, ore dicenti se contritum, nisi ratio manifesta appareat in contrarium; addoque absolutionem ipsi, tamquam indisposito, nec negari posse, nec diffurti. Quæ ipsissima est Caroli ab Assumptione doctrina, tantò certius damnata, quantò frequentiores sunt occasiones, in quibus ne titulo quidem cavendæ reincidentie,

Aut remedi relapsibus adhibendi, docet absolutio-
nem non negandam, differendamvè. Nam idem
Author damnati Pentalogi sui cap. 7. ne cavendâ
quidem reincidentie titulo absolutio- nem differri
vult, dum consuetudinarius, ex statuto suæ Re-
ligionis, vel ratione beneficii, vel ad lucrandam
indulgentiam plenariam (cujus lucranda occasio
in magnis oppidis singulis penè Dominicis & Fe-
lis, imò frequentius adhuc occurrit) commu-
nicare debet, vel celebrare.

1098 Accedit, quòd idem Author (ut suprâ obser-
vavi) alterâ manu retrahat, quòd unâ concedit,
dum absolutio- nis dilationem, etiam cavendâ rein-
cidentie titulo factam, dicit esse remedium violentum,
magis periculosum, quàm sit absolutio in-
dilatè concessa; idèquè vix vel rarissimè adhi-
bendum. Quam laxitatem etiam extendit ad illum
consuetudinarium, qui sæpius promittit dimittere
ocasionem proximam peccandi, nec dimittit; cui,
rursus idem promittenti, dicit fidem adhibendam,
nec absolutio- nem titulo indispositionis differen-
dam, sed titulo cavendâ reincidentie, ut videre est
in eodem Pentologo cap. 6. in fine. Sed hoc ite-
rum alterâ manu cap. 4. in fine retrahit, idem ibi-
dem ait, quòd *Minister Sacramenti, titulo Medi-
ci, magis obligatur ad sanandam maculam ex pec-
cato commisso presentem, dando absolutio- nem....
quàm præservare à reincidentia, &c.*

1099 Magnâ proinde æquitate, nec minori sanctoris
doctrinæ zelo, duo Illustrissimi Episcopi, Torna-
centis & Atrebatensis, tam Caroli ab Assumptio-
ne, quàm Hennegueri, doctrinam, variis ipso-
rum libellis editam, tanquam ab Ecclesia dam-
natam, nimiamque laxitatem præ se ferentem,
suis in Dicoecibus sub pena excommunicationis
prohibuerunt, scriptisque solidissimis confutarunt.

CAPUT XCVII.

Argumentum octuagesimum septimum.

*Ex tribus primis propositionibus, ab eodem
Innocentio XI. proscriptis.*

1100 **T**Res primæ propositiones ab eodem S. D. In-
nocentio XI. condemnatæ sunt. Prima: *Non
est illicitum, in Sacramentis conferendis, sequi opi-
nionem probabilem de valore Sacramenti, relicta
tutiorè, nisi id velit lex, conventio, aut pericu-
lum gravis damni incurrendi. Hinc sententiâ pro-
babilis tantum utendum non est in collatione Bap-
tismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.*

Secunda: *Probabiliter existimo, Judicem posse ju-
dicare juxta opinionem, etiam minus probabilem.*

Tertia: *Generatim dum probabilitate, sive in-
trinsecâ, sive extrinsecâ, quantumvis tenui, modo à
probabilitatis finibus non exeat, confisi aliquid agi-
mus, semper prudenter agimus.* Tres hæc propo-
sitiones Innocentius XI. damnavit ut scandalosas,
& in praxi perniciosas.

1101 Ex prima infero, esse illicitum, in administra-
tione Sacramenti Pœnitentiæ, sequi opinionem
Adversariorum, quæ dicit, consuetudinarior &
recidivos, etiam post centenos relapsus, facile
& citò post confessionem contingentes, ordinariè
statim absolvendos, si dicant sese dispositos, dum
ratio manifesta non est in contrarium. Si enim
licitum foret opinionem illam sequi in praxi, li-
citurum foret, in collatione seu administratione Sa-
cramenti Pœnitentiæ, sequi opinionem probabi-
lem, relicta tutiore quoad valorem. Atqui prima
propositio damnata, quæ dicit, *relicta tutiore,*
haud dubiè id dicit de tutiore quoad valorem, uti
constat ex antithesi, quæ in ea fit, inter opinio-
nem probabilem de valore & contrariam tutio-
rem: quæ antithesis non esset bona, nisi, no-
mine opinionis tutioris, intelligeretur tutior quoad

valorem, sicut nomine opinionis probabilis intel-
ligitur probabilis quoad valorem. Probatur ma-
jor, quia opinio nostra, quæ dicit, istos consuetu-
dinarios & recidivos non esse credendos dispo-
sitos, idèquè non statim absolvendos, si non est
moraliter certa (ob argumenta hæcenus deducta)
saltem est probabilis, & valdè probabilis (utpote
tot & tantis argumentis suffulta, atque à tot &
tantis Doëtoribus, Cardinalibus & Episcopis tra-
dita) neque hoc nisi temerarius negare potest.
Estque haud dubiè tutior quoad valorem Sacra-
menti: cum eam sequendo nullum sit pericu-
lum frustrati valoris ipsius; quod periculum eo
ipso constat esse in praxi opinionis contrariæ,
quò constat eam non esse certam, sed ad sum-
mum probabilem, si tamen est probabilis (quod
ob argumenta adducta & adducenda non conce-
dimus.) Si ergo licitum foret, in collatione seu
administratione Sacramenti Pœnitentiæ, relicta
opinionè nostrâ, sequi opinionem Adversario-
rum, licitum foret, in collatione seu admini-
stratione Sacramenti Pœnitentiæ, sequi opinio-
nem probabilem de valore, relicta tutiore quoad
valorem. Quòd damnatum est propositione illâ
primâ.

Ex secunda propositione similiter infero, Ju-
dicem sacramentalem, seu Confessarium, non
posse ordinariè judicare, consuetudinarium & re-
cidivum, facile & citò post confessionem in pri-
stina crimina relabentem, esse dispositum (adsõ-
que absolutio- ne dignum) ex eo quòd Confessario
dicat se esse talem, dum ratio manifesta non ap-
paret in contrarium. Si enim id judicet, in cir-
cumstantiis in quibus ratio probabilior, etiam non
manifesta, apparet in contrarium, judicat secun-
dum opinionem minus probabilem: utpote quæ
eo ipso minus probabilis est, quò contra se ra-
tionem habet probabiliorè. Nec suppositum istud
negari potest. Dum enim pœnitens dicit se
dispositum, ratio probabilior Confessario æquè
apparere potest in contrarium, quàm ipsi in con-
trarium apparere possit ratio manifesta, uti per se
clarum est, & adhuc manifestabitur infra.

Ex tertia propositione infero, minimam proba-
bilitatem non sufficere Confessario, ad pruden-
ter credendum pœnitentem esse dispositum, nec
proinde ad ipsum prudenter absolvendum; im-
probabilemque videri opinionem Caroli ab Assump-
tione in suæ Elucidationis præfatione, ejus-
demque Elucidationis decursu, non lemelientis,
quòd, cum error facti excusetur per quancum-
que probabilitatem, *minima probabilitas sufficit
ad non credendum leviter, pœnitentem esse contri-
tum. Et sicut adorans hostiam, quam consecratam
credit in solo verbo alterius, non facit injuriam
sanctissimo Sacramento: sic qui pœnitentem absol-
vit, quem pœnitentem credit in solo verbo ipsius,
Sacramento Pœnitentiæ non facit injuriam.* Si enim
minima probabilitas sufficiat ad prudenter
agendum, ubi Sacramenti valor & effectus peri-
cilitatur, minima probabilitas generatim sufficit
ad prudenter agendum. Quòd Ecclesiæ judicio
scandalosum est, atque in praxi perniciosum, &
ut tale damnatum. Et quis scandalosum non cea-
scat, asserere, quòd non faciat injuriam Christo,
qui cum minima probabilitate adorat panem, longè
probabilius judicans non consecratum?

In damnatam proinde propositionem illam ter-
tiam incidit Carolus ab Assumptione, dum asse-
rit Confessarium debere credere pœnitenti, dicen-
ti se dispositum, ipsumque absolvere, dum ratio
manifesta non apparet in contrarium. Neque enim
asseritio ista potest esse vera, nisi vera sit propositio
ejusdem num. præcedenti relata. Quis si pœnitentis
dicto fides adhibenda sit, quando ratio mani-
festa non apparet in contrarium, eidem dicto si-